

והוא דאתחזק בתרי שמי –

And that is only when he was established with two names

OVERVIEW

The משנה taught us that it is necessary to write in the גט his/her name and וכל שום. This ruling was qualified by רב אשי that it applies only in a case where the person was איתחזק with two names. will discuss when it is necessary to write all the names (and in which order), and when not.

שאלו לרבינו תם¹ על מומר לעבודת כוכבים שגירש את אשתו –

They asked the ר"ת regarding a Jewish apostate for idol worship, who divorced his Jewish wife -

ולא נכתב בגט אלא שם של יהדות ולא שם של עובד כוכבים –

And only his Jewish name was written in the גט but not his gentile name; is the גט valid?

והשיב רבינו תם חלילה להזכיר שם עובד כוכבים² בתורת משה וישראל³ –

And the ר"ת responded: It is disgraceful to mention the name of idolatry in the תורה of ישראל; therefore the גט is כשר -

והביא ראיה מדאמר בתוספתא (פרק ו'⁴) גר ששינה שמו לשם עובדי כוכבים וגרש בו כשר⁵ –

And the ר"ת brought proof to his ruling from that which is stated in the תוספתא, a גר who changed his name to a gentile name and he divorced with that gentile name, the גט is כשר; indicating that initially he should use his Jewish name -

והוא הדין במומר דשם יהדות כשר אף לכתחלה⁶ –

And the same rule applies by a מומר that his Jewish name is כשר even לכתחלה.

שם עכו"ם will prove that it is not necessary to write all the names and certainly not the תוספות:

וכתב חניכתו וחניכתה אמרינן לקמן (דף פז, ב) דכשר –

And the משנה states later, if he wrote his moniker and her moniker it is כשר -

ופירש בערוך (ערך חנד א) אף על פי שלא נכתב שם מובהק –

¹ See ספר הישר לר"ת חלק התשובות סי' כו.

² It is preferable that we only write his Jewish name and not mention at all his gentile name.

³ כדת משה וישראל refers to the גט as a ספר (כריתות) (see המביא) (תוס' ב, א ד"ה המביא) in which it is written.

⁴ ה"ו.

⁵ The term כשר (usually) indicates that it is כשר בדיעבד, but not לכתחלה.

⁶ In the case of the גר he used his original gentile name and (nevertheless even though it is a gentile name) it is כשר (since it is a gentile name); the same should apply to a מומר ישראל that his original name (which is a Jewish name) should be כשר (since it is a Jewish name).

And the **ערוך** explained that **הניכתו והניכתה** is **כשר**, even though the proper name was not written in the **גט** -

– **וכה"ג (ובה"ג⁷) [וכהאי גוונא] מפרש מתניתין דבפרק בתרא (לקמן דף פז, ב)** -

And (the **בה"ג**) [the **ר"ת**] interprets in a similar manner the (same) **משנה** of the last **פרק** of **גיטין** where it states -

– **וכך היו נקיי הדעת⁸ שבירושלים עושים כן⁹ היינו שהיו כותבין חניכתו וחניכתה** -

‘And this is how the **דעת** of **ירושלים** would do so’; **תוספות** explains this phrase to mean, that the **דעת** would only write **הניכתו והניכתה** in the **גט** -

תוספות responds to an anticipated difficulty:

– **והא דקתני בברייתא דבסמוך דאינה מגורשת עד שיכתוב שם דיהודה ושם דגליל עמו¹⁰** -

And that which the **ברייתא** states shortly, that she is not divorced unless he writes the name which he uses in **יהודה** together with the name he uses in **גליל** -

תוספות responds, that writing all names is necessary -

– **היינו דוקא דאיתחזק בשני שמות בב' המקומות חד במקום הכתיבה וחד במקום הנתינה** -

That is only where two names are established in two places; meaning, one name is used in the place where the **גט** was written, and one name was used in the place where the **גט** was delivered. **תוספות** proves that this is the case there -

– **דהא לא קתני היו לו שני שמות ביהודה או שני שמות סתם שיגרש בשני שמותיו** -

For the **ברייתא** did not state, ‘that he should divorce using both names if he had two names in **יהודה** or he had two names generally’ -

– **אלא כשיש לו שני שמות אחד ביהודה ואחד בגליל** -

But rather the **ברייתא** stated that ‘when he has two names, one in **יהודה** and one in **גליל** -

– **דאז צריך לכתוב שניהם מקום הכתיבה ומקום הנתינה** -

That then he is required to write both names; the name he uses in the place where the **גט** is written and the name he uses in the place where the **גט** is given;

⁷ The **מהרש"א** and **שי"ף** read **מהר"ם** instead of **בה"ג**. See however later **וכך תוד"ה** פה, א where it seems that the correct **גירסא** is **וכה"ג** (this is a continuation of the **ר"ת**).

⁸ Literally; those of clean minds. See **רש"י** there **וכך ד"ה** that **קצרה** (their syntax was precise and short). Generally it refers to more refined and sensitive people.

⁹ This is how the end of the **משנה** there reads: **איש פלוני בן איש פלוני ולא כתב עד כשר וכך היו נקיי הדעת שבירושלים עושין כתב חניכתו וחניכתה כשר**. The simple reading indicates (as **רש"י** explains there **וכך בד"ה**) that the **דעת** would sign only **פלוני בן פלוני**. However the **ג"ר"ת** maintains that **נקיי הדעת** applies to the following statement of **חניכתו וחניכתה**. See **תוספות** פה, ב ד"ה **וכך**. **כתב חניכתו וכך היו נקיים הדעת וכך** is **גירסא** that the **תוספות** that **הניכה** is sufficient; see [however] later in this **תוספות**.

¹⁰ This seems to indicate that he must write all of his names (even if he writes his **מובהק**), but it is certainly not sufficient to merely write **חניכתו וחניכתה** (and how did the **ר"ת** permit to omit the **שם עכו"ם**).

the reason that in this case it is necessary to write both names; for otherwise -

– דאותן שבגליל לא יכירו שם דיהודה ויאמרו שלא גירש ויוציאו לעז על בניה מן השני –

Those people in גליל will not recognize the name of יהודה (if that would be the only name he writes in the גט), **and they will say he did not divorce his wife and they will foment gossip regarding her children from her second** husband; the one she married after receiving this גט with only שם שביהודה -

– אבל בהחזק בשני שמות במקום אחד כשר בדיעבד אפילו באחד מהן ואפילו בחניכה –

However in a place where he was established with two names in one place, the גט is בדיעבד even with one name and even if it is the חניכה name and not the שם - מובהק -

– ומיהו לכתחילה צריך לכתוב שניהם¹¹ אפילו כתיבה ונתינה במקום אחד –

However, initially it is necessary to write both names, even if the writing and the delivery of the גט is in the same place -

– כדאמר בסמוך רובא מרים ומיעוט שרה מרים וכל שום שיש לה¹² –

As the גמרא **shortly states** regarding a woman who was called **מרים** by a **majority** of the people and a **minority** called her **שרה**, that in the גט we are to write, **מרים וכל**, **שום שיש לה**, and -

– משמע¹³ דבחד מקום קרו לה הכי והכי¹⁴ –

It seems that they called her with both names in one place, and nevertheless it is necessary לכתחלה to write both names.

finds support from a ירושלמי that initially all names should be included:

– **וכן משמע בירושלמי¹⁵ על הכ ברייתא דהכא –**

And it seems so also from תלמוד ירושלמי on the ברייתא cited here, where the ירושלמי states -

– **מתניתין כשהיה ביהודה וכתב לגרש את אשתו שבגליל –**

Our ברייתא (which states that he is to write both names of וגליל ויהודה) **is when he was in יהודה and wrote a גט to divorce his wife who was in the גליל -**

– **או שהיה בגליל וכתב לגרש את אשתו שביהודה –**

Or he was in גליל and wrote to divorce his wife in יהודה; then it is necessary to write both names -

¹¹ This applies if both names are Jewish; however if one is a gentile name then עכו"ם וכו' indicates that it was in the same place otherwise it would say חלילה להזכיר שם עכו"ם וכו'.

¹² See previous footnote # 3. תוספות ד"ה וכל וכו'.

¹³ Presumably the phrase 'דהו קרו לה וכו' ופורתא וכו' indicates that it was in the same place otherwise it would say 'דהו קרו לה וכו' or something similar.

¹⁴ Otherwise if they called her with different names in different places then it would be בדיעבד if both names were not written.

¹⁵ See # 134-6 אמ"ה. (in our ירושלמי on כ,ב). גיטין פ"ד ה"ב

אבל אם היה ביהודה וכתב לגרש אשתו שביהודה כולי הרי זו מגורשת –

However if he was in יהודה and wrote a גט to divorce his wife in יהודה, she is divorced (even if he only wrote the name of יהודה) -

– אמר רבי יוסי הדא דתימא בדיעבד אבל לכתחלה צריך לכתוב שניהם¹⁶ –

ר"י stated; this you can say בדיעבד, however initially he must write both names (even in a case where he and his wife were both in יהודה).

In summation: If there are two names in the same place, both (Jewish) names should be written, however if only one name (even the חניכה) is written it is כשר בדיעבד. If one has two different names in two different places it is even פסול בדיעבד unless both names are written.

תוספות discusses a different issue:

– והכא עושה שם מקום הנתינה עיקר ושל מקום הכתיבה טפל –

And here the ברייתא declares the name he has in the place where the גט will be given as the main (name) and the name he has in the place of writing the גט as secondary -

– כדקתני עד שיגרש אשתו שבגליל בשמו שבגליל ושם דיהודה עמו כולי –

As the ברייתא states, unless he divorces his wife in גליל with his גליל name, and his יהודה name with it, etc. The first and main name is the גליל name which is the place of (מקום הכתיבה) יהודה (the גט) -

– אבל בתוספתא (פ"ז)¹⁷ עושה מקום כתיבת הגט עיקר –

However in the תוספתא he makes the place of writing the גט, the main name -

– וכן איתא התם יש לו ב' נשים אחת בגליל ואחת ביהודה –

And this is what it states there: 'he had two wives one in גליל and one in יהודה - גירש אשתו שביהודה בשם שבגליל ואשתו שבגליל בשם שביהודה פסול –

He divorced his wife in יהודה with his גליל name, or his wife in גליל with his יהודה name; it is a פסול -

– ואם אמר אני פלוני שביהודה עם השם שיש לי בגליל¹⁸ –

However, if he said, 'I so and so of יהודה with the name which I have in גליל' -

– או שהיה במקום אחר וכתב אחד מהן כשר –

Or he was in another place (neither יהודה nor גליל) and he wrote one of his names it is a כשר -

– רבן שמעון בן גמליאל אומר אפילו כתב שם דיהודה בגליל ושם דגליל ביהודה כשר –

¹⁶ It is evident from the ירושלמי that לכתחלה both names are to be written.

¹⁷ ה"ז.

¹⁸ This would seem to indicate that he is in יהודה (for he writes שביהודה), and his wife is in גליל (for that is the case mentioned immediately prior), and the ברייתא mentions first the name in יהודה (which is מקום הכתיבה) and then גליל (מקום הנתינה). See 'Thinking it over'. See following footnote # 19.

maintains, even if he wrote the יהודה name in גליל and the גליל name in יהודה, it is כשר. This concludes the תוספתא.

ומהתם נמי משמע דבמגרש בגליל אותה שביהודה מיירי¹⁹ –

And it is also apparent from there that he is discussing a case when he was divorcing in גליל the wife he has in יהודה.

In summation: from our גמרא it appears that the מקום הנתינה is primary and that name should be written first; however from the תוספתא it is apparent that the מקום הכתיבה is primary and that name should be written first.

תוספתא explains our משנה based on the foregoing:

והשתא²⁰ בראשונה היה משנה שמו ושמה²¹ –

And now we are to understand that when the משנה states, ‘he would change his name and her name’; the משנה -

קורא שינוי מה שאינו כותב אלא שם אחד משני המקומות –

Calls ‘changing’ that he only wrote one name from the two places (in which he resides and has different names), and they disallowed this -

לפי שאין מכירין בו במקום אחר ודומה להם שינוי שמו ושמה –

Because in the other place they do not recognize this name, and it appears to them as changing his and her names -

וכן יש לפרש שם עירו ושם עירה –

And we can similarly interpret that what the משנה states regarding changing the **name of his city and her city** (that they dwelt in two cities and wrote the name of only one city).

תוספתא anticipates a difficulty:

והא דקאמר בהמגרש (לקמן דף פז, ב) כתב חניכתו וחניכתה כשר –

And that which the משנה states in המגרש; ‘he wrote חניכתו וחניכתה it is כשר -
וכך היו נקיי הדעת שבירושלים עושים כן –

¹⁹ תוספתא wants to prove that we are discussing a case where the מקום הכתיבה והנתינה are different in order to support what he mentioned previously that the תוספתא maintains that the מקום הכתיבה is עיקר. It would be difficult to understand the view of רשב"ג (that שם דיהודה בגליל is כשר) if the כתיבה ונתינה were both in גליל. However if the כתיבה was in יהודה and the נתינה in גליל, then it would be understood why רשב"ג maintains it is כשר, since he is called by this name in one of the places, so we know the right husband gave the גט.

²⁰ This means, now that we understand that if he has two names in one place, one name is sufficient; both names are necessary only if he has two names in two different places.

²¹ It is obvious that משנה שמו cannot mean that he wrote an entirely different name. It would seem that he only wrote one of his names (when he had two names in the same place). However, תוספתא taught us that it is כשר בדיעבד (even now after the תקנה) with only one name. The only option is that he only wrote the local name; why should this be called שינה שמו, since this is the name by which he is known (במקום הכתיבה, which is the main name)?!

And that is also how the נקיי הדעת of ירושלים would do it²² -

משמע אפילו לכתחלה אין צריך לכתוב שניהם -

This seems that even לכתחלה it is not necessary to write both names, תוספות concludes with the difficulty -

אף על גב דגבי מרים שבסמוך ובירושלמי אמרינן דדוקא בדיעבד כשר -

Even though regarding מרים, shortly in our גמרא, and in ירושלמי we say that it is only כשר בדיעבד if only one of two names are written, so how is it that the נקיי הדעת - הניכחו והניכחה שבירושלים wrote only

תוספות responds:

צריך לומר דנקיי הדעת שבירושלים היו שמותיהן ידועים וליכא לעז -

It is necessary to say that the הניכח names of the שבירושלים were known, and there could be no gossip that she was not divorced by her husband -

תוספות offers an alternate solution:

אי נמי כשהשמות דומין זה לזה שהכנוי דומה לשם לכתחילה כשר אף בכינוי:

Or you may also say; when the various names are similar to each other; that the כינוי is similar to the name, then it is כשר initially even with the כינוי (only).

SUMMARY

Different names in different places is more reason to write all the names. Initially one should always write all the names unless the כינוי is well known or similar to the שם מובהק.

THINKING IT OVER

תוספות proves from the תוספתא which states שיש לי בגליל עם השם שיש לי בגליל that the כינוי is well known or similar to the שם מובהק.²³ Seemingly the תוספתא may mean that it is כשר בדיעבד,²⁴ but not that it is done לכתחלה in this manner!²⁵

²² See footnote # 9.

²³ See footnote # 18.

²⁴ See footnote # 5.

²⁵ See [הארוך] א מהרש"א.